

The logo for the Economic Board of Utrecht (EBU) is located in the top left corner. It consists of the letters 'EBU' in a bold, white, sans-serif font, set against a white rectangular background that has a small downward-pointing triangle at its bottom center.

EBU

ECONOMIC
BOARD
UTRECHT

Terugblik – Vooruitblik

2018 - 2019

Januari 2019

In verbinding doorgroeien

Digitale toepassingen die de gezondheid verbeteren en zelfredzaamheid doen toenemen; slimme samenwerkingen om nijpende tekorten op de arbeidsmarkt te lijf te gaan; woningeigenaren die worden ontzorgd bij verduurzaming; een online materialenpaspoort of een marktplaats voor gebruikte materialen; het bruist in de regio rondom Gezond Stedelijk Leven.

2019 is een jaar van groei. Als regio hebben we de afgelopen 5 jaar ervaren dat door samenwerking maatschappelijke vraagstukken omgezet kunnen worden in economische kansen en oplossingen. Daarbij speelt schaal een rol. Schaalvergroting vraagt dat we meer middelen beschikbaar maken en daarom zetten we in op uitbreiding van bestaande- en ontwikkeling van nieuwe investeringsfondsen. En dit alles met een focus op Gezond Stedelijk Leven.

Als Economic Board Utrecht zien we dat er nog veel moet gebeuren om de droom van gezonde inwoners in een gezonde leefomgeving dichterbij te brengen. Van abstracte gedachten naar concrete initiatieven en toepassingen.

Als regio staan we voor een forse uitdaging: tot 2040 komen er zeker 155.000 nieuwe bewoners bij. Onze trendanalyse laat zien dat de thema's intelligente mobiliteit en voeding en gezondheid sterk in belang groeien. Dit momentum willen we niet voorbij laten gaan. Ook zien we in de dat er nog veel werk te verzetten is om digitalisering - van ehealth tot artificial intelligence - verstandig te benutten. Deze thema's geven we een plaats in de ontwikkeling van de nieuwe regionale economische agenda die de regio in 2019 opstelt. Voor regio Utrecht dé kans om gezamenlijk meer vaart te zetten achter realisatie van onze ambitie om de meest gezonde regio van Europa te worden.

De schaalsprong die we als regio maken, vraagt nog meer om verbinding. In 2018 hebben we kennis gemaakt met de regiodeals. Spannend, een nieuw niveau van -bovenregionale- samenwerking waarmee we in 2019 verder aan de slag gaan.

Het dienstencentrum Gezond Stedelijk Leven is daar ook een mooi voorbeeld van. Een regionaal initiatief dat dwars door alle domeinen heen gaat. In de verschillende vooruitblikken in deze publicatie komt het dan ook als een herkenbaar element terug, met name in het artikel op pagina 6.

Voor u ligt de Terugblik-Vooruitblik 2018/2019 van de EBU. Wat waren de mooiste resultaten in 2018? Wat betekent dat voor de speerpunten van komend jaar? Per domein leest u een introductie, een terugblik op 2018 en een vooruitblik op 2019. De timelines illustreren daarbij per domein de hoogtepunten van afgelopen jaar. De rol van de EBU per initiatief is veelzijdig: van initiërend, regisserend, financier, tot veel meer ondersteunend of verbindend.

Een volledig overzicht van de initiatieven die we als EBU ondernemen en ondersteunen, vindt u op onze website: www.economicboardutrecht.nl.

We zien ernaar uit om ook in 2019 met u te werken aan een groene, gezonde en slimme regio.

Henk Broeders
Voorzitter Economic Board Utrecht

Inhoud

GEZOND STEDELIJK LEVEN

Pagina - 06

EBU TIMELINE

Pagina - 09

GROEN

Pagina - 10

GEZOND

Pagina - 14

GEZOND – Life Sciences

Pagina - 18

SLIM

Pagina - 22

INTERNATIONALISERING

Pagina - 26

HUMAN CAPITAL AGENDA

Pagina - 30

FINANCIERING

Pagina - 34

Gezond Stedelijk Leven

Richting een nationaal centrum voor data-gedreven diensten Gezond Stedelijk Leven*

Hoe fijn zou het zijn als je geholpen wordt een wandel- of fietsroute te bepalen op basis van optimale luchtkwaliteit? Of als de politie automatisch wordt gealarmeerd bij geluidsoverlast of opstootjes in de stad? En stel je eens voor dat de sterkte van het licht van lantaarnpalen zich automatisch aanpast aan voorbijgangers: dat draagt zowel bij aan energiebesparing als veiligheid.

In 2030 woont zestig procent van de wereldbevolking in stedelijk gebied. Hoe zorgen we ervoor dat het ondanks die toenemende druk op de leefomgeving toch gezond en prettig wonen, werken en leven is? In de regio Utrecht wordt hard gewerkt aan antwoorden op deze vraag: vooruitstrevende oplossingen die bovengenoemd scenario mogelijk gaan maken en waar een enorme internationale markt voor is.

Roep om data

Gezond Stedelijk Leven vraagt om slimme maatregelen en innovaties, maar ook om monitoring en validatie. Oftewel: data. En daar is de afgelopen jaren door de regio al veel aandacht aan besteed. Diverse pilots en experimenten hebben plaatsgevonden, waarbij relevante issues als privacy en het veilig verzamelen en toepassen van data niet uit het oog werden verloren. Smart mobility, dynamische milieuzones, monitoring en bijsturing op stressfactoren als geluid, hitte en fijnstof zijn voorbeelden van diensten die uit de pilotfase komen en op termijn worden opgeschaald.

In Amersfoort is het dataplatform Fiware Lab NL van start gegaan. Hilversum heeft een aanbesteding voorbereid voor een Smart City dataplatform. In Utrecht is voor de ontwikkeling van twee gebieden gebruik gemaakt van (data-) simulaties. Zo is voor de Merwedekanaalzone een 3D-model ontwikkeld om met diverse omgevingsdata te kunnen simuleren wat de impact daarvan is op deze nog te bouwen wijk. Ontwikkelaar Lingotto ontwikkelde het Smakkelaarspark, een plan voor de herinrichting van het nu nog rommelige en complexe Smakkelaarsveld.

Honderden varianten zijn met computersimulaties doorgerekend op basis van vele omgevingsdata. Denk aan maximale bezonning, geluidsniveaus, windhinder, maar ook sociale veiligheid door voldoende zicht op alle plekken te bieden.

Toekomst is nu

In de regio Utrecht beschikken we over verschillende bouwstenen die gezamenlijk enorme kansen bieden voor marktpartijen om gevalideerde diensten en producten te ontwikkelen die bijdragen aan Gezond Stedelijk Leven. Als Economic Board Utrecht brengen we deze bouwstenen niet alleen onderling in contact met elkaar, maar juist ook met relevante overheden en marktpartijen.

Tot nu toe leek er nog een randvoorwaarde te ontbreken om alle bouwstenen te verbinden, namelijk de gestructureerde en gevalideerde monitoring en verzameling van data, en de structuur om deze kennis en data breder te kunnen ontsluiten.

Doorslaggevend in het opschalen van al de hiervoor genoemde data gedreven diensten is namelijk de kwaliteit en beschikbaarheid van de data. Deze data moet betrouwbaar en op detailniveau beschikbaar zijn. Voor de duiding is dit nog belangrijker: de niveaus waarop data impact heeft op onze gezondheid en leefomgeving moeten objectief en wetenschappelijk bepaald zijn en door een onbetwistbaar onafhankelijke partij worden geleverd.

Monitoren en bijsturen

De gemeente Utrecht heeft voor de ontwikkeling van de Merwedekanaalzone de eis gesteld dat deze Gezond Stedelijk Leven-proof dient te zijn en eist daarbij een periodieke monitoring en rapportage. Dit genereert de vraag naar een (internationaal) bruikbare monitor en (realtime) beschikbare data. Een Gezond Stedelijk Leven-monitor bestaat nu nog niet en zal door de marktpartijen worden ontwikkeld. Nu kantoren en huizen energiearm worden gebouwd en daarvoor luchtdicht zijn geïsoleerd, ontstaat ook steeds meer de vraag naar het monitoren van het binnenmilieu en het bijsturen van CO2 en geluidsoverlast. Bouwers, maar ook toeleveranciers van radiatoren en ramen, vragen nu om actuele en accurate wijkdata om de leefbaarheid en daarmee de kwaliteit van het binnenmilieu te balanceren ten opzichte van de verduurzaming.

2019 wordt het jaar waarin we deze laatste barrière gaan wegnemen in de vorm van een nationaal centrum voor kennis, data en diensten Gezond Stedelijk Leven, geformaliseerd in een nieuwe publiek-private samenwerking. In 2018 is hiervoor reeds de basis gelegd, onder meer tijdens het Get Connected jaarcongres in oktober. Daarmee hebben we in de regio één van de belangrijkste randvoorwaarden op orde. Een voedingsbodemp voor nieuwe diensten en bedrijvigheid.

Nationaal centrum voor diensten Gezond Stedelijk Leven

De regio Utrecht is in een prachtige positie om het nationaal centrum te worden voor data en duiding voor Gezond Stedelijk Leven. De samenwerking tussen het RIVM en Universiteit Utrecht vormt de basis van het consortium waarmee het landelijk dienstencentrum voor Gezond Stedelijk Leven wordt gevormd.

Het RIVM werkt aan beschikbaarstellen van gevalideerde data over gezondheid gerelateerde effecten van geluid, fijnstof, temperatuur en beweging, plus gegevens over kansrijke interventies. Hiermee is ze in staat duiding te geven welke niveaus impact hebben op de gezondheid en daarmee leefbaarheid van een gebied. Naast eigen, reeds gevalideerde data, ontwikkelt het RIVM ook ijkmethode om nieuwe sensordata te valideren. Daarmee is vergelijking van data mogelijk.

In 2018 hebben RIVM en EBU verkend op welke wijze RIVM datadiensten en kennis kan leveren aan marktpartijen die geen natuurlijke partner zijn voor RIVM. Vanuit RIVM zijn objectiviteit, neutraliteit en onafhankelijkheid kernwaarden die onaantastbaar zijn. Tegelijkertijd vraagt de markt om adaptiviteit, leveringszekerheid en blijvende product vernieuwing. De basis is gelegd om deze eisen bijeen te brengen en een start te maken met het dienstencentrum.

De Universiteit Utrecht is partner geworden in deze samenwerking met Utrecht Exposome Hub (Utrecht Life Sciences), net als het USP Innovation lab Living Environment. Utrecht Exposome Hub onderzoekt welke interne en externe factoren de gezondheid beïnvloeden en geeft daarmee op termijn mogelijk een verruiming of aanpassing op de lijst van stressfactoren die nu de basis vormen voor het nationaal dienstencentrum. Aanvullend kan het USP Innovation lab Living

Environment aan bedrijven een platform bieden om nieuwe sensoren te laten beoordelen op bruikbaarheid of om specifieke sensoren te laten ontwikkelen voor nieuwe stressfactoren.

Vooruitblik 2019

Dit jaar wordt de publiek-private samenwerking zo ingericht dat een duurzaam bedrijfsmodel ontstaat. Praktisch betekent dit, dat de ambitie en de lange termijn doelstellingen worden vastgesteld. Ook wordt het kennis-, producten- en dienstenaanbod van het centrum gedefinieerd, de beoogde afnemers en het 'businessmodel'. Logischerwijs gevolgd door invulling van de operations en governance.

De regio investeert in verdichting van haar stedelijk gebied en genereert zo een lokale vraag naar diensten. Meerdere regionaal gevestigde bedrijven springen hier al actief op in en willen een ring van dienstenleveranciers vormen rondom het nationaal centrum. Daarnaast zijn grote ondersteunende programma's actief zoals Health Hub Utrecht, het programma Diagnose Voeding & Gezondheid en de regiodeal Foodvalley.

Voor de ontwikkeling van nieuwe diensten komen in het tweede kwartaal van 2019 de regionale investeringsfondsen voor Gezond Stedelijk Leven beschikbaar, zodat naast een goede kennisbasis en toegang tot hoog kwalitatieve data ook voldoende ontwikkel- en groeikapitaal voorhanden is.

Begin van een beweging

De kennis en data die worden verzameld in het dienstencentrum vormen de basis van kansrijke nieuwe data-gedreven toepassingen voor wonen, werken en mobiliteit. Als EBU nodigen we regionale publieke en private partijen uit om hier op door te bouwen en onze gezamenlijke (internationale) ambities te verkennen. *Learning by doing.*

Ton van Mil

Directeur Economic Board Utrecht

ton.vanmil@economicboardutrecht.nl

* Voorlopige werktitel

Maart 2018
Landelijke steun voor grootschalige verduurzaming VvE-appartementen

Juli 2018
Get Connected met VNO-NCW voorzitter Hans de Boer

Oktober 2018
EBU wint U-Award

Twee keer per jaar reikt stichting Utrecht4GlobalGoals de U-Award uit aan initiatieven die op hun manier kleine en grote bijdrages leveren aan de internationale Global Goals. EBU werd hierbij onder meer genoemd om de Healthy Urban Office Challenge en de bijdrage aan de komst van de Climate Planet.

Juli 2018
€ 8,8 miljoen voor regionaal fonds voor gezond stedelijk leven

De commissie van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) heeft besloten € 8,8 miljoen te reserveren voor een Utrechts fonds voor ondernemers met oplossingen voor gezond leven in een stedelijke omgeving. Het is bedoeld voor bedrijven met oplossingen die zowel hier in de regio, in Nederland, als in grootstedelijke gebieden over de hele wereld te gebruiken zijn. De beoogde totale omvang van het fonds ligt, door cofinanciering van publieke en private partijen (op case niveau), boven de 20 miljoen euro.

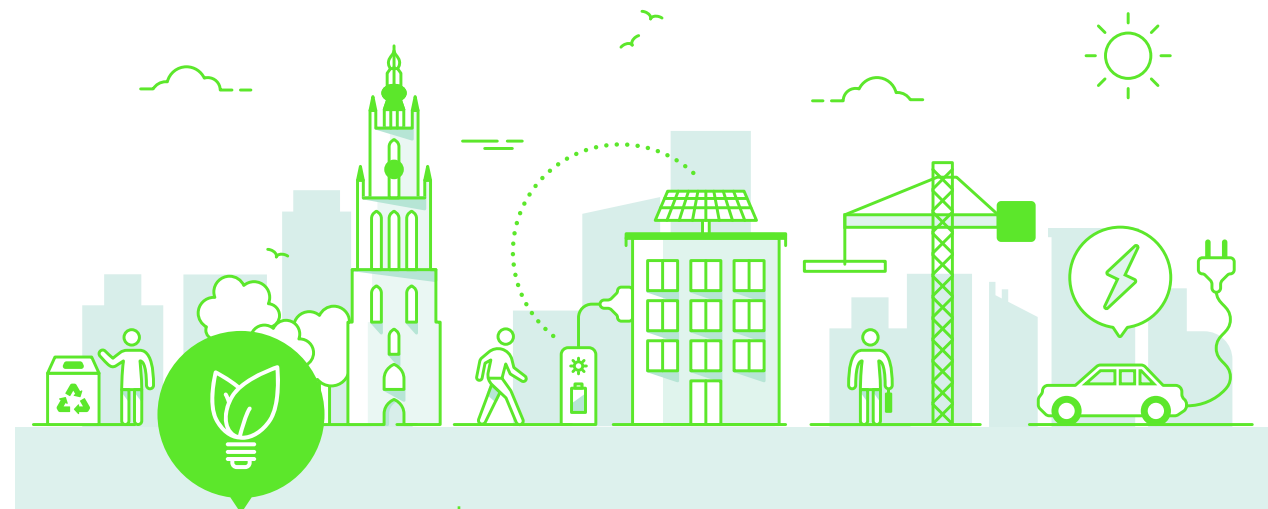

Oktober 2018
Get Connected Jaarcongres in Climate Planet

December 2018
Structurele samenwerking regio Amersfoort en EBU

De Economic Board Utrecht en regio Amersfoort verdiepen hun samenwerking verder. De ambities van EBU voor een groene, gezonde en slimme regio sluiten goed aan bij het karakter en de ambities van regio Amersfoort.

Groen

In het voorjaar van 2018 besloot het kabinet dat uiterlijk in 2030 de gaswinning in Groningen moet stoppen. Sinds 1 juli geldt bovendien een landelijk verbod op aardgasaansluitingen bij nieuwe woningen en kleine bedrijven. Voor het domein Groen is duidelijk: het momentum voor energietransitie is nú.

Energiepositief schaalbaar en betaalbaar maken

In 2017 was al helder dat de urgentie van energietransitie doorgedrongen is tot steeds meer stakeholders. In 2018 werd die tendens alleen maar duidelijker. Bij het merendeel van de initiatieven in de gebouwde omgeving is de zoektocht naar de meest geschikte en betaalbare aanpak om te verduurzamen nog wel volop gaande. Het blijkt nog altijd lastig om voorbij de pilot te komen en in grote aantallen te gaan renoveren. Team SNEL (Samen Naar een Energiepositieve Leefomgeving) in 2017 opgericht door de provincie Utrecht en de EBU, bleef in 2018 dan ook zoeken naar manieren om schaal te maken en kosten te reduceren.

Team SNEL organiseerde een handelsmissie langs concrete praktijkvoorbeelden in Utrecht, Soest en Tiel om deelnemers te inspireren, connecties te maken tussen vraag en aanbod en van elkaar te leren. Op 7 maart stapten zo'n zestig wethouders, bestuurders van woningcorporaties en directeurs van marktpartijen in de bus met gedeputeerde Pim van den Berg. De goede gesprekken in de bus leidden tot nog meer inzicht in wat de markt al kan en in de mate waarin dit aansluit bij de wensen van de opdrachtgevers.

Als vervolg op de handelsmissie stroomde op 13 juni ANNE (Alle Nederlanders Naar Energieneutraal) vol met deelnemers aan een matchmakingsessie. Bijna vijftig bouwers, corporaties, gemeenten, pensioenfondsen en innovatieve bedrijven ontmoetten elkaar. Tijdens vier themasessies spraken zij over wat nodig is om de verduurzaming van woningen en wijken in Utrecht te versnellen.

Domein Groen selecteerde in 2018 een aantal kansrijke productmarktcombinaties op het vlak van circulaire bouw & demontage: 'Circulaire woningbouw', 'Circulaire infra', 'Hergebruik van componenten' en 'Isolatie op basis van reststromen'. Voor de selectie baseerden we ons op de uitkomsten van een onderzoek dat de Alliantie Cirkelregio Utrecht (deelnemers zijn provincie, gemeente Utrecht, gemeente Amersfoort, U10, NMU, USI, Cirkelstad Utrecht en EBU) op verzoek van de EBU begin 2018 uitvoerde. In 2019 wordt bepaald voor welke van de geselecteerde productmarktcombinaties propositie-ontwikkeling en vraagontwikkelingsactiviteiten het meest kansrijk zijn.

Irene ten Dam

Domeinmanager Groen

irene.tendam@economicboardutrecht.nl

Januari 2018

Inzichten & aanbevelingen: publicatie Circulair bouwen in de praktijk

Maart 2018

Werkconferentie Circulaire bouw & demontage

In het Provinciehuis troffen 12 maart ruim honderd vertegenwoordigers van marktpartijen, overheden en andere stakeholders elkaar met als doel kansrijke circulaire bouwopgaves en gebruikte element- en materiaalstromen in kaart brengen en verbinden met toekomstige regionale bouwprojecten. Ook was er aandacht voor de overheidsrol als aanjager, facilitator en regelgever bij circulaire bouw en demontage. Tijdens de werkconferentie lag de nadruk op concrete verbindingen.

Maart 2018

Handelsmissie 'Samen naar een energiepositieve leefomgeving'

Zo'n 60 wethouders, bestuurders van woningcorporaties en directeurs van marktpartijen bezochten drie bestemmingen in en net buiten de regio. Doel van de dag: de praktijk van de energietransitie met eigen ogen zien én vraag en aanbod bij elkaar brengen.

Mei 2018

Arcadis Amersfoort wint Healthy Urban Office Challenge 2018

Het kantoor van Arcadis Amersfoort mag zich een jaar lang het meest inspirerende project noemen als het gaat om groene, gezonde en slimme kantoren. De prijs ter waarde van 22.500 euro bestaat uit een pakket van prijzenpartners met daarin producten en diensten die de winnaar helpen om verdere plannen en ambities te realiseren. Finalist Koninklijke Ginkel Groep ging met de publieksprijs naar huis.

Mei 2018

10 jaar Smart Solar Charging

Juni 2018

Matchmakingssessie Team SNEL als vervolg op de handelsmissie

Dit bereikten we in 2018

Energiepositief wonen & werken	
Energiepositief & aardgasvrij wonen (Team SNEL)	✓ Schaalbare aanpakken jaren '60/'70 eengezins-huurwoningen en lage etagebouw bleken het meest kansrijk vanwege het beschikbare aanbod en de omvang van de vraag. ✓ Handelsmissie naar de Schildersbuurt in Soest, Kanaleneiland in Utrecht en Factory Zero in Tiel, met overhandiging Propositiegids vraag & aanbod provincie Utrecht. ✓ Tijdens het Matchmaking event gaven aanbieders en corporaties aan met elkaar op te willen trekken ten behoeve van innovatie, kostenreductie en vraagbundeling (eengezins-, lage etage- en hoogbouw). Mogelijkheden van regionale kavel-woningbouw-complexen werden verkend met 4 corporaties t.b.v. mogelijke landelijke tender. ✓ 39 NOM-woningen door GroenWest in Woerden gerealiseerd met een financiële bijdrage van de provincie. ✓ Lessons learned en best practices werden gedeeld met ruim 600 relaties d.m.v. 8 nieuwsbrieven. ✓ Zie voor voortgang VvE-fonds EBU Financiering (pagina 35). ✓ Zie voor voortgang STIFO het domein HCA (pagina 32).
Groene, gezonde en slimme kantoren	✓ 10 inzendingen Healthy Urban Office Challenge (HUOC) van kantoren die actief zijn op het vlak van groene, gezonde en slimme werkplekken. Arcadis Amersfoort won de juryprijs, Koninklijke Ginkel Groep de publieksprijs. ✓ Groene, gezonde en slimme oplossingen van 12 regionale prijzenpartners werden tijdens de HUOC-campagne in het zonnetje gezet. ✓ Gestandaardiseerde aanpak die uitvoering en financiering van Label C+ kantoren makkelijk maakt, werd bij 5 opdrachtgevers voorgesteld. 2 opdrachtgevers gaan ermee aan de slag.
Smart Solar Charging	✓ Stationaire batterij gefinancierd en geplaatst in stationsgebied Utrecht. De batterij is gekoppeld aan 200 zonnepanelen en 20 laadpunten voor elektrische auto's, waarmee meerdere huizen van energie worden voorzien.
Circulaire economie	
Bouw & demontage	✓ Werkconferentie Circulaire Bouw & Demontage Alliantie Cirkelregio, met presentatie projectenkalenders (geplande regionale bouwprojecten en inventarisatie urban mining potentieel). ✓ 4 kansrijke productmarktcombinaties geselecteerd waarvoor het aanjagen van propositie- en vraagontwikkeling het meest succesvol lijkt: 'Circulaire woningen', 'Circulaire infra', 'Hergebruik van componenten' en 'Isolatiemateriaal o.b.v. reststromen'. ✓ Alliantie Cirkelregio Utrecht nam deel aan het tweejarige onderzoek NWA Start Impuls 'Opcirkelen in de bouw' (EBU is aanjager van deelname). ✓ Get Connected 'Gezonde isolatiematerialen' leverde adviezen op hoe aanbieders, inkopers, het Rijk en Alliantie Cirkelregio grootschaliger gebruik kunnen stimuleren. ✓ Als resultaat van een zoektocht naar best practices verscheen de publicatie 'Circulaire bouw in de praktijk', die 10 regionale voorbeeldprojecten in het zonnetje zette. Publicatie werd in de landelijke media opgepakt en droeg bij aan focus.
Bouw & demontage Afvalvrije kantoren (CircularOffice, Kantoren als grondstoffendepot)	✓ EBU-middelen vraagontwikkeling toegekend via de EBU Uitvoeringsverordening. ✓ 5 potentiescans bij kantoren afgerond. ✓ 5 bedrijven aangesloten bij flexibele schil consortium. ✓ Get Connected 'Uw kantoor als een grondstoffendepot' leverde adviezen om kantooreigenaren/-gebruikers te stimuleren stappen te zetten richting een kantoor als grondstoffendepot.

Dit gaan we doen in 2019

Energiepositief wonen & werken	
Team SNEL	✓ Samen met stakeholders toewerken naar minimaal 1 schaalbare oplossing of aanpak waar partijen krachten bundelen en daarmee komen tot betere oplossingen voor lagere kosten in de bestaande bouw (eengezins-, en lage etage bouw woningen) komen. Inzet aanjager Team SNEL loopt tot augustus 2019. ✓ Een ondersteuningsaanpak ontwikkelen die continue inspeelt op de behoefte vanuit de gemeenten. De aanpak is bekend bij alle Utrechtse gemeenten. Tenminste 5 gemeenten worden hierbij ondersteund bij een concrete wijk of bij het opstellen van een transitievisie warmte en deze ondersteuning wordt door hen positief beoordeeld (in afstemming met Expertise Centrum Warmte).
Co-creatie EBU en provincie	✓ Continu scouten van kansrijke aanpakken aardgasvrij, inclusief financieringsmogelijkheden. ✓ In afstemming met EBU Financiering wordt het VvE-fonds verder ontwikkeld, de procesaanpak voorbereid en vervolgens de deal flow georganiseerd. ✓ In afstemming met EBU Financiering worden minimaal 3 regionale pilots gebouwgebonden financiering met particuliere woningeigenaren op wijk- of buurtniveau ondersteund en landelijke randvoorwaarden t.b.v. opschaling aangejaagd. Hierbij wordt de verbinding gemaakt met de Regionale Energiestrategieën wijkaanpakken en warmteplannen.
Groene, gezonde en slimme kantoren/bedrijfsruimtes	✓ Verkennen mogelijkheden van een regionaal activeringsprogramma 'Future proof kantoren & gebruikersgericht op zowel koplopers als het peloton' (i.s.m. in eerste instantie provincie, gemeenten Utrecht & Amersfoort en Stichting De Nieuwe Draai). ✓ Interesse in deelname wordt getoetst bij banken, gemeenten, bedrijven, bedrijventerreinen, BZK, Bouwagenda en DGBC.
Circulaire economie	
Bouw & demontage	✓ Voor 1 tot 4 van de productmarkt-combinaties die in 2018 zijn geselecteerd, worden in samenwerking met het Bouwprogramma Cirkelregio Utrecht samenwerkingsverbanden opgezet en activiteiten voor vraagontwikkeling ontplooid (aantal haalbare combinaties is afhankelijk van programma Circulaire Economie van provincie Utrecht). ✓ De opgave van nieuwbouwwoningen lijkt kansrijk: in de regio dienen voor 2040 100.000 woningen te worden gebouwd, waarvan 1.000 per jaar tot 2030 in de gemeente Amersfoort. Dit biedt mogelijkheden voor circulaire, energieleverende proposities en totaaloplossingen, i.s.m. gemeente Amersfoort.
Afvalvrije kantoren	✓ Consortium 'CircularOffice, kantoren als grondstoffendepot' jaagt een grotere beweging aan en biedt opdrachtgevers 1 loket voor schoonmaak, catering, afvalinzameling en verwaarding, met maatwerkpartners in de flexibele schil. ✓ 40 leads (geïnteresseerde kantoren), 20 verbeteradviezen, 5 kantoren op weg naar een grondstoffendepot (akkoord roadmap).
Overige	
Consortia die een bijdrage leveren aan het realiseren van de strategische agenda van het domein Groen, biedt EBU ondersteuning bij concrete hulpvragen en investeringsfondsen, toegang tot het EBU-netwerk en de EBU-instrumenten. O.a. Smart Solar Charging, pilot luchtkwaliteit gebiedsontwikkeling, benchmark integrale HUL-monitor, duurzame zorg, aardgasvrije nieuwbouw, circulaire matrassen, stadsakkoord 'Utrecht gasloos'(investeringsagenda), Duurzaam Mediapark, Waterstofbrug Utrecht-Amsterdam, circulaire landbouw/eiwittentransitie Foodvalley etc..	

Gezond

In 2018 heeft het domein Gezond gewerkt aan het uitbouwen van de economische kansen van 'zelfmanagement'. De aandacht verbreedde zich naar ehealth-initiatieven voor preventie en verzorging. Door de inzet van de regio op Health Hub Utrecht ontstond een bredere aanpak van 'positieve gezondheid' en sloten zich steeds meer partijen aan.

Bredere aanpak van positieve gezondheid

Wat is nodig om economische kansen te benutten die gezondheid stimuleren of die streven naar 'Vitaal functionerende burgers in een gezonde economie' (zoals het GROZ rapport van VWS en de topsector Life Sciences & Health het noemt)? Deze vraag werd in 2018 belangrijker voor het domein. Naast zelfregie werd ook gekeken naar het systeem van ondersteunende organisaties zoals de formele zorgorganisaties en mantelzorg. Al deze partijen zijn onmisbaar bij 'positieve gezondheid', ofwel het bevorderen van gezondheid en het voorkomen van gezondheidsproblemen.

Het domein Gezond stimuleert versnellers, accelerators en incubators in de regio. Dit helpt ondernemers en innovatoren met mooie en gevalideerde innovaties en interventies op het vlak van gezondheid steeds beter om vraaggericht te starten. Voor het thema 'Digitalisering' is het platform PAZIO een belangrijke aanjager, voor 'Zelfmanagement' de samenwerkende partijen in Uzelf en voor 'Voeding & gezondheid' is Diagnose Voeding en Gezondheid zeer succesvol.

In navolging op de City Deal Health Hub werd Health Hub Utrecht de paraplu voor alle partijen die zich aansloten bij het streven naar positieve gezondheid. Het initiatief verspreidde zich in 2018 als een olievlek over de regio en kreeg de status die het verdient. Zo'n veertig partijen werken samen, met mooie nieuwkomers als de Nederlandse Zorgautoriteit, het RIVM, alle ziekenhuizen en huisartsenorganisaties uit de regio en Zilveren Kruis Achmea. Samen met de kwartiermakers van U CREATE, de

EBU en de gemeente Utrecht reisden de partners in Health Hub Utrecht in 2018 af naar Helsinki. De ontwikkeling die de Hub in een jaar tijd heeft doorgeemaakt had niet duidelijker kunnen worden dan in de Finse hoofdstad: veel meer nog dan in Manchester een jaar eerder stond het verhaal als een huis en konden nut en noodzaak van Health Hub Utrecht moeiteloos voor het voetlicht gebracht worden. Een belangrijke stap voorwaarts!

Natuurlijk zijn we er nog lang niet. Doorzettingsvermogen en een lange adem zijn geboden: de zorgmarkt is sterk gereguleerd en dat maakt het moeilijk om innovaties door te voeren of startups te laten opschalen. 2019 staat in het teken van het versterken van de samenwerking in de Health Hub Utrecht en organiseren van de governance. De pijlers zijn helder en de agenda voor 2019 is gevuld met actieplannen voor opschalbare initiatieven. Zo gaan we projecten opstarten binnen valpreventie en gezond leven in de stad en komt er een implementatieplan voor een Persoonlijke Gezondheidsomgeving. Het wordt een spannend jaar, waarin duidelijk zal worden welke ambities Health Hub Utrecht kan waarmaken.

Jelle van der Weijde

Domeinmanager Gezond

jelle.vanderweijde@economicboardutrecht.nl

Januari 2018
Psynet wint regionale voorronde zorginnovatieprijs

Maart 2018
Nieuwe samenwerking Diversio en Diagnose Voeding & Gezondheid

Mei 2018
Get Connected Gezond

In stadion Galgenwaard werd een update gegeven van de belangrijkste programma's uit het domein Gezond. Van Uzelf en Pazio tot Diagnose Voeding & Gezondheid en Zorgpact Midden-Nederland.

Juni 2018
Tablets voor ouderen: Een terug- en vooruitblik op de pilot in Utrecht-Oost

Overall in het land nemen bewonersinitiatieven zelf verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid in hun dorp of wijk, door ondersteuning, welzijn, zorg en wonen te organiseren. In de regio Utrecht heeft het afgelopen jaar bijvoorbeeld een pilot plaatsgevonden in Utrecht-Oost, waarbij een tablet werd ingezet om eenzaamheid tegen te gaan en in een informatiebehoefte te voldoen onder oudere bewoners van deze wijk. Ook in andere wijken blijkt interesse te zijn voor een soortgelijk project.

Mei 2018
Uzelf en Pazio bundelen krachten om ehealth te stimuleren

Uzelf gaat ehealth innovaties filteren op haalbaarheid én relevantie en zal daarmee deze innovaties screenen voor PAZIO, een ehealth platform voor burgers. Een nieuwe samenwerking in het Utrechtse voor het realiseren van zelfzorginnovaties.

Oktober 2018
Health Hub Utrecht bezoekt Helsinki voor kennisuitwisseling en inspiratie

Dit bereikten we in 2018

Zelfmanagement en persoonsgerichte zorg	
Uzelf	✓ Positieve evaluatie van Uzelf op effectiviteit en aansluiting bij de EBU-doelstellingen leidde tot verdere samenwerking met o.a. UMC Utrecht en het Healthcare Innovation Center (THINC.). ✓ Uzelf was aantoonbaar ondersteunend voor bedrijven zoals Docly, een Zweeds bedrijf dat in Utrecht wil starten met een gebruiksvriendelijk platform waar de patiënt directe toegang heeft tot zijn huisarts.
Zorgpact Midden-Nederland	✓ Er ligt een blijvend pakket van maatregelen en samenwerkingsverbanden gericht op het welzijn van inwoners van Midden-Nederland. Financiering vanuit EBU stopt na 2018 en Zorgpact Midden-Nederland gaat op eigen kracht verder.
Health Hub Utrecht	✓ Breidde zich verder uit en telde aan het eind van 2018 ca. 40 deelnemers. ✓ Samenwerkende partijen brachten een bezoek aan Helsinki.
PAZIO	✓ 65% van de huisartsen in de regio Utrecht biedt PAZIO nu aan bij zijn patiënten. Van die patiënten maakt 15% gebruik van PAZIO. PAZIO gaat na 2018 op eigen kracht en zonder financiering verder.
Langer zelfstandig wonen	
Smart leven regio Utrecht	✓ Uit evaluatie van de QOCA wijkpilot Utrecht-Oost bleek dat bewoners die gebruik maakten van het platform overwegend positief waren over dat gebruik. ✓ In november werd met de producent van de tablets (Quanta Computing uit Taiwan) afgesproken dat er een tweede pilot komt voor een wijk, waarin 60 bewoners een jaar lang aan de slag kunnen met de tablets.
Voeding en gezondheid	
Diagnose voeding & gezondheid	✓ De eerste 3 (van in totaal 9) innovatieve startups zijn ingevuld: Stichting Diverzio, BeVital en Buur(t)tafel. Deze startups zijn gefinancierd en gepromoot. ✓ Diagnose Voeding & Gezondheid werd onderdeel van Foodprint Utrecht Region, gericht op netwerkontwikkeling en events, i.s.m. Universiteit Utrecht, Rabobank en gemeente Utrecht. Er vonden 2 bijeenkomsten plaats.
Innovatieve interventies	
Zorginnovatie.nl	✓ Werd overgedragen aan Topsector Life Sciences en Health. ✓ De proef met de Versnellingsmakelaar werd positief geëvalueerd en eind 2018 werd een nieuwe makelaar aangesteld die de komende 3 jaar aan de slag gaat.
Cross-overs	
Domein Groen	✓ De provincie Utrecht stelde een kwartiermaker aan om samen met alle gemeenten en zorginstellingen te werken aan duurzame zorg, door de Green Deal te sluiten en de Milieuthermometer Zorg in te zetten. O.a. het St. Antonius Ziekenhuis, Meander en UMC Utrecht zegden in 2018 toe deze tool voor beperken energieverbruik en beheersen afvalstromen te gaan gebruiken. EBU was hierbij actief betrokken en zorgde onder meer voor toegang tot het netwerk en de verbinding met het groene domein.
Domein Slim	✓ Een Health Challenge heeft plaatsgevonden met de gemeente Utrecht, Uzelf en Vodafone/Ziggo, waarbij op basis van de vraag in de regio naar thuismeten internationale partijen zijn uitgedaagd. Het Zweedse bedrijf Magnea werd gekozen om een pilot in de regio Utrecht op te gaan zetten.
Domein Internationaal	✓ In afstemming met de domeinen Internationalisering en Gezond - Life Sciences bezocht een Health-delegatie diverse Taiwanese steden, t.b.v. het ontwikkelen van een soft landing programma, uitwisseling van innovaties en startups op het gebied van Health.

Dit gaan we doen in 2019

Health Hub: (Wijkgerichte) preventie	
Geboortezorg/eerste 1.000 dagen	✓ Proeftuin opzetten voor een Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO); een digitale kluis voor persoonlijke gezondheidsgegevens.
Monitoring instrument voor preventie interventies	✓ Ontwikkelen van een monitoring instrument voor preventie-interventies in Gezonde Leefomgeving, in een samenwerking met het dienstencentrum Gezond Stedelijk Leven (zie pagina 6).
Health Hub: Digitale transformatie	
GGZ in de wijk	✓ Proeftuin opzetten voor een PGO.
CityLab Utrecht Lage SES wijk	✓ Proeftuin opzetten voor een PGO.
Aanpak Connected Health	✓ Opzetten van een proeftuin in een U10-gemeente om vorm te geven aan het concept 'Zorg is Digitaal, tenzij het fysiek moet'. Bij succes is het initiatief opschaalbaar naar de hele U10.
Health Hub: Aantrekkelijke arbeidsmarkt	
Arbeidsbesparende technologie	✓ Ontwikkelen (in samenwerking met HCA) van 2 opschaalbare initiatieven voor arbeidsbesparende technologie in de thuisomgeving (opschalen wijkinfrastructuur Utrecht-Oost en een nader te bepalen plek) en in de proeftuinen PGO's.
Versterken samenwerking voeding en gezondheid	
Diagnose Voeding & Gezondheid	✓ In samenwerking met het programma 'Diagnose Voeding & Gezondheid' worden 6 opschaalbare initiatieven geïmplementeerd. Het programma wordt ingebracht in de regiodeal Foodvalley.
Field lab 'Leefstijl en obesitas'	✓ In de regio Amersfoort wordt samen met Johnson & Johnson en regiopartijen een field lab ingericht voor leefstijl en obesitastherapie.
Versterking innovatiepositie in samenwerking met ULS	
Corporate field lab Smart Health Infrastructure	✓ In samenwerking met bedrijven, bewoners en Blue Office wordt in Kanaleneiland/Papendorp een field lab ingericht waar Smart City en Smart Health worden gecombineerd.
Gezond Stedelijk Leven Stationsgebied	✓ In samenwerking met Vodafone/Ziggo, gemeente Utrecht, Rabobank en EBU en in cross-over met het domein Slim wordt een sensing living lab ingericht met als doel te experimenteren met innovaties gericht op transformatie.
Soft landing	✓ In samenwerking met Trade & Invest en StartupUtrecht worden 3 soft landing programma's ontwikkeld: Taipei regio, Helsinki regio en een nader te bepalen regio.

Gezond - Life Sciences

Dit bereikten we in 2018

Het doel van Utrecht Life Sciences (ULS) is om de publiek-private samenwerking op het terrein van onderwijs, onderzoek en innovatie te bevorderen. Dit gebeurt onder meer door middel van het delen van expertise, infrastructuur, databases, services en talent, en het bundelen van deze krachten als het gaat om het bevorderen van de gezondheid van mens en dier en het creëren van duurzame oplossingen voor een gezonde toekomst voor volgende generaties. Focus-gebieden van Life Sciences zijn: 'One Health', 'Personalized Medicine and Health', 'Regenerative Medicine & Stem Cells', 'Science for Life' en 'Health care Innovation'.

Investerings in de kennisbasis: excellentie en schaal

De Universiteit Utrecht heeft samen met het UMC Utrecht extra geïnvesteerd in het strategische thema ULS en vier hubs ingericht die de interactie met publieke en private partijen moeten borgen: Utrecht Exposome Hub, Utrecht Molecular Immunology Hub, Utrecht Advanced In Vitro Models hub, en Utrecht Platform for Organoid Technology. Een nieuw valorisatie-business development team gaat - naast het breder ontsluiten van de research infrastructuur en services via het door de EBU gefinancierde BOOSTER-programma - de hubs ondersteunen.

Regionaal starters-, ondernemers- en vestigingsklimaat

Op 18 april is door Stichting Utrecht Science Park (USP) en ULS het eerste Facility Event georganiseerd voor onderzoekers van kennisinstellingen en bedrijven. Doel was inzicht te geven in het portfolio van faciliteiten en diensten om zo publiek-private samenwerking te faciliteren. Op 7 juli heeft een nieuwe lichte facility managers de, vanuit het BOOSTER-programma georganiseerde, Facility Track afgesloten met een pitching event bij UtrechtInc. Op 20 september is het Life Sciences Funding event georganiseerd om het regionale MKB en ondernemende onderzoekers kennis te laten maken met innovatiesubsidies. De EBU was één van de organiserende partners.

Accelerator-verzamelgebouw

USP heeft met steun van de gemeente Utrecht, de provincie Utrecht, EBU en het Ondernemersfonds Utrecht een verkenning laten uitvoeren voor de haalbaarheid van een nieuw accelerator verzamelgebouw voor scale-up bedrijven. Op basis van deze verkenning hebben enkele bedrijven de handen ineengeslagen om een gebouw te laten ontwerpen dat in de nabije toekomst voorziet in voldoende ruimte voor het aantrekken en behouden van doorgroeiende R&D bedrijven op USP. In het najaar werd het ontwerp verder geoptimaliseerd op basis van de feedback van mogelijke investeerders.

(Boven)regionale en (inter)nationale samenwerking

Op 15 november is door de provincie Utrecht, de Universiteit Utrecht en het UMC Utrecht een landelijke Letter of Commitment ondertekend, waarmee de basis is gelegd voor de financiering van de stichting RegMedXB voor de komende 5 jaar. De stichting zet zich in voor de verduurzaming van business development-activiteiten en het creëren van een Public Private Entrepreneurship (PPE) fonds, met het doel patiëntgerichte innovatie en ondernemerschap te bevorderen. Op 16 november heeft het Rijk bekend gemaakt € 20 miljoen te reserveren voor de regionale Foodvalley. De deal zet in op de pijlers 'Versnellen transitie primaire sector' en 'Gezonde voeding - van prille start tot oude dag', aangevuld met de ambitie om de regionale kennisnetwerken beter met elkaar te verbinden. Het Netherlands Centre for One Health (NCOH), dat inmiddels is uitgebreid met de KNAW en het Radboudumc, draagt bij aan bovengenoemde regiodeal. Er wordt vanuit het NCOH ook intensief gesproken met de topsector LS&H en het ministerie LNV. De topsector zal voor 2019 een extra investeringsbudget reserveren voor het NCOH.

MBI Life Sciences & Health

Zes Nederlandse en Belgische startup bedrijven volgden het internationale MBI Life Sciences & Health programma. Op 23 november ontvingen de deelnemers hun certificaat tijdens de jaarlijkse graduation ceremony van Vlerick Business School te België.

Freek van Muiswinkel

Domeinmanager Gezond – Life Sciences

freek.vanmuiswinkel@economicboardutrecht.nl

April 2018

Eerste Facility Event georganiseerd door USP en ULS binnen het BOOSTER-programma

September 2018

Life Sciences Funding event

Om het regionale MKB en ondernemende onderzoekers kennis te laten maken met innovatiesubsidies.

November 2018

Het Rijk maakt bekend € 20 miljoen te reserveren voor de Regiodeal Foodvalley

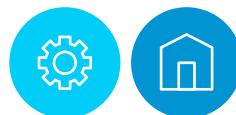
November 2018

Provincie Utrecht, Universiteit Utrecht en UMC Utrecht ondertekenen landelijke Letter of Commitment als basis voor financiering stichting RegMedXB

Dit gaan we doen in 2019

Investeren in kennisbasis: excellentie en schaal	
Waardeketen 'Gezond Stedelijk Leven'	Opstellen business case voor een dienstencentrum Gezond Stedelijk Leven, die publieke en private partijen in staat stelt om data en kennis over maatschappelijke uitdagingen m.b.t. de leefomgeving te vertalen naar maatschappelijke en/of economische waarde. Investeren in methodologie en technologie die nodig is voor het monitoren en verbeteren van Brede Welvaart, met name in de dimensies gezondheid, subjectief welzijn en milieu.
Waardeketen 'Voeding en Gezondheid'	Bijdragen aan de regiodeal Foodvalley, met de deelprogramma's: 'Transitie primaire sector', 'Gezonde voedselomgeving' en 'Voeding op maat'.
Ondernemerschap, vestigingsklimaat en publiek private samenwerking	
BOOSTER	Ondersteuning in de vorm van business development en een communicatiecampagne, waaronder events. Binnen het BOOSTER programma vindt ook een Facility track plaats om managers van diverse faciliteiten en services te trainen in de persoonlijke en commerciële vaardigheden.
Centre of Excellence Brain and Heart bypass surgery	Ondersteuning in de vorm van business development.
(Boven)regionale en internationale samenwerking	
Soft landing	Ontwikkelen van een soft landing (cross-over met het domein Internationalisering) en het specifiek investeren in Business Intelligence gericht op Life Sciences & Health.
Verhuizing European Medicine Agency (EMA)	In samenwerking met Leiden en de Metropool Regio Amsterdam (MRA) worden de kansen opgepakt die voortvloeien uit de aanstaande verhuizing van de EMA, en de daaruit volgende Europese vestiging van de Amerikaanse FDA.
Utrecht - TU/e alliantie	Vanuit de strategische alliantie van de Universiteit Utrecht en de Technische Universiteit Eindhoven wordt onderzocht welke kansen op het kruisvlak van technologie en gezondheid (o.a. medische beeldverwerking, regeneratieve geneeskunde, sensortechnologie, big data) gezamenlijk worden uitgewerkt.
Topsectoren Life Sciences&Health en Agri&Food	Inhoudelijk bijdragen aan de kennis- en innovatieagenda van nationale consortia als Netherlands Centre for One Health (NCOH), Netherlands Antibiotic Development Platform (NADP), Regenerative Medicine Across Borders (RegMedXB), Oncode Institute en Health Innovation Initiative Holland (Hii-Holland).
Internationale samenwerking	Verbinding leggen met excellente innovatie Hubs, waaronder het LS&H innovatie-ecosysteem in Boston, USA. De samenwerking tussen de Universiteit Utrecht, University of Toronto en Chinese University of Hong Kong (CUHK) wordt als springplank gebruikt om betekenisvolle verbindingen te maken met de innovatie-ecosystemen in Canada en Hong Kong.
Optimaal benutten van cross-overs tussen de EBU domeinen	
Diagnose Voeding en Gezondheid	Aansluiten bij de innovatieagenda van Health Hub Utrecht, in het kader van regiodeal Foodvalley
HCA	In samenwerking met o.a. het Centre for Entrepreneurship, Entrepreneurship@HU, UtrechtInc en StartupUtrecht worden activiteiten ontplooid die bijdragen aan een nog betere benutting van bestaande valorisatie- en startupprogramma's voor jonge ondernemers. Als onderdeel van de beweging 'Utrecht Smart Education' wordt ingezet op het verbinden en opschalen van onderwijsinnovatie activiteiten om een betere aansluiting op de Life Sciences & Health arbeidsmarkt te realiseren.

Nieuwe veelbelovende verbindingen tussen slimme partijen

De domeinen Groen, Gezond en Slim hebben in 2018 samengewerkt aan het uitdiepen van de mogelijkheden die blockchain-technologie biedt voor ontwikkelingen in de domeinen Groen en Gezond. Berenschot kreeg de opdracht om in kaart te brengen welke ontwikkelingen er regionaal, nationaal en internationaal zijn. Daarnaast heeft Berenschot geïnterviewd welke verdienmodellen het meest kansrijk zijn. In opdracht van Re Use Materials, Madaster en de Utrechtse Vastgoedorganisatie en met de EBU als mede-initiatiefnemer wordt nu een pilot voorbereid waarmee ervaring wordt opgedaan op het gebied van circulair bouwen en het creëren van afvalkringen. In het domein Gezond wordt ingezet op het verder opschalen van een bestaand initiatief rondom kraamzorg.

De regio Utrecht herbergt niet alleen een groot aantal vooraanstaande onderwijsinstellingen, maar ook een aanzienlijk aantal bedrijven dat zich bezighoudt met innovatieve concepten voor het onderwijs of het ontwikkelen van kennis en vaardigheden in werkomgevingen; EduTech. Samen met de gemeente Utrecht heeft de EBU deze partijen tijdens diverse bijeenkomsten in 2018 bijeengebracht. In 2019 wordt onderzocht of, hoe en met wie een EduTech-programma kan worden opgezet.

Nederlandse bedrijven hebben internationaal een goede naam opgebouwd op het gebied van conversational interface (chatbots). Chatbots bieden de mogelijkheid om geautomatiseerde conversaties te voeren. Een aantal Utrechtse bedrijven (digital agencies) speelt daarin een rol, maar ook de Hogeschool

Utrecht doet er onderzoek naar. In 2018 is door de EBU een aantal van deze partijen - ook van buiten de regio - bijeengebracht om een gezamenlijke strategie te ontwikkelen die ertoe moet leiden dat Nederland in deze wereldwijde groeiemarkt leidend blijft. Onder de noemer Conversational Interface Coalition (CIC) zal de Hogeschool Utrecht in samenwerking met EBU nieuwe initiatieven ondersteunen en helpen te ontwikkelen.

In september heeft Heerd Jan Hoogeveen als domeinmanager Slim het stokje overgedragen aan Klaes Sikkema. Hij gaat in 2019 met domein Slim inzetten op het bouwen van een dienstencentrum waarin data van het RIVM en de Utrecht Exposome Hub (Utrecht Life Sciences) worden aangevuld met andere datasets van publieke en private partijen (zie pagina 6). Door middel van Digital Readiness Scans gaat het domein Slim bedrijven doorlichten en adviseren over hoe digitalisering kan bijdragen aan ambities.

Klaes Sikkema

Domeinmanager Slim

klaes.sikkema@economicboardutrecht.nl

Februari 2018

Get Connected Sustainable Finance & FinTech

September 2018

Blockchain: kansrijk maar te vroeg voor verdienmodellen

In opdracht van EBU heeft Berenschot onderzoek gedaan naar kansrijke blockchainproposities in de domeinen Groen en Gezond in de regio Utrecht. Conclusie van de verkenning: er gebeurt best veel op het gebied van blockchain, maar vooral nog in de ontdekfase. Voor verdienmodellen en echte opschaling is het (nog) te vroeg.

September 2018

Gezonder en prettiger leven dankzij sensoren, data en nieuwe samenwerking

In de regio Utrecht beschikken we over verschillende bouwstenen die gezamenlijk enorme kansen bieden voor marktpartijen om gevalideerde diensten en producten te ontwikkelen die bijdragen aan gezond stedelijk leven. Denk hierbij aan data en de ijkmethoden voor data die RIVM op dit moment ontwikkelt. Of sensoren uit smart-city netwerken. Als Economic Board Utrecht brengen we deze bouwstenen in contact met elkaar, maar ook met marktpartijen.

Oktober 2018

Startups als stedelijke vernieuwers tijdens Get Connected jaarcongres

November 2018

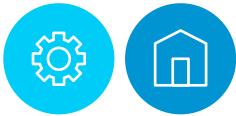
Utrecht Region aanwezig op Smart City World Expo Barcelona

November 2018

Publicatie 'Smart en Leefbaar'

Het afgelopen jaar heeft de EBU samen met Future City Foundation, gemeente Amersfoort en Ekelmans & Meijer Advocaten bijgedragen aan de totstandkoming van het boek 'Smart en Leefbaar', een voorlopig einde van een zoektocht naar een Bouwbesluit voor de Smart City.

Dit bereikten we in 2018

Slim gegevens gebruiken	
Smart Health Challenge	✓ Challenge is opgepakt door domein Gezond in samenwerking met Vodafone/Ziggo (zie pagina 13).
Smart City: gebiedsontwikkeling Bouwbesluit voor de slimme stad	✓ Boek samengesteld en gepresenteerd tijdens Smart City Expo in Barcelona. Boek helpt overheden kaders te stellen zodat vertrouwen politiek en inwoners in data-gedreven oplossingen wordt vergroot.
Smart City: Blockchain	✓ Onderzoek naar blockchaintoepassingen in de domeinen Groen en Gezond is uitgevoerd. Conclusie: Blockchain is kansrijk, maar het is te vroeg voor verdienmodellen. Wel zijn er twee initiatieven uit naar voren gekomen die in 2019 ondersteund worden.
Open data	✓ Naar aanleiding van het Open Data Convenant hebben 8 gemeenten een eerste ervaring opgedaan met werken met open data door data rondom de verkiezingen gecoördineerd te delen.
Smart City: Living Lab Smart Mobility	✓ Living Lab is niet gerealiseerd. Wel werkt EBU nu samen met de provincie aan een proces dat bedrijfsleven betreft bij projecten rondom smart mobility. Hiermee wordt een gelijkaardige doelstelling gerealiseerd: het gezamenlijk oplossen van mobiliteitsvraagstukken.
Smart City: EduTech	✓ Tijdens het Get Connected jaarcongres vond een drukbezochte sessie plaats. In 2019 wordt onderzocht of en door/met wie een samenhangend programma kan worden opgezet.
Slim ondernemen	
Digital Agencies	✓ Het programma rondom internationalisering van digital agencies heeft zich gefocust op chatbots en conversational interfacing. Op basis van diverse bijeenkomsten is rond dit thema een coalitie gevormd.
FinTech	✓ Bij de Get Connected FinTech was een brede vertegenwoordiging aanwezig van Utrechtse organisaties die actief zijn op het gebied van FinTech en financiële dienstverlening. De gemeente Utrecht heeft besloten zelf de coalitievorming rondom sustainable finance op te pakken.

Hoe is het nu met...?

StartupUtrecht

Belangrijke mijlpaal voor StartupUtrecht in 2018 was de komst van Dotslash aan de Europalaan, dat mede dankzij de inzet van StartupUtrecht kon worden gerealiseerd. Het Dotslash-gebouw biedt doorgroeende startups de mogelijkheid om zich bij elkaar in de buurt te vestigen en zo een bloeiende community te vormen. Daarnaast vormde de samenwerking tussen startups en scale-ups één van de thema's op het Get Connected jaarcongres van de EBU, hetgeen onderstreept werd door de aanwezigheid van StartupDelta-envoy Prins Constantijn van Oranje. Voorts heeft StartupUtrecht diverse events georganiseerd, zoals het succesvolle 'Let's do business in Germany'. Mooie opsteker voor het Utrechtse startup-ecosysteem was het nieuws dat UtrechtInc-alumnus GitLab een investering van € 100 miljoen heeft opgehaald en daarmee officieel een 'unicorn' is.

Dit gaan we doen in 2019

Data en Gezond Stedelijk Leven	
Dienstencentrum Gezond Stedelijk Leven	✓ Bouwen van dienstencentrum Gezond Stedelijk Leven t.b.v. kennis, data en diensten van RIVM en Utrecht Exposome Hub (Utrecht Life Sciences), gradueel aangevuld met andere relevante datasets van publieke en private partijen. ✓ In cross-over met domein Gezond ontwikkelen van sensing living lab in stationsgebied Utrecht, waar partijen producten en diensten kunnen valideren alvorens op te schalen. Idem Smart City Hilversum. ✓ Realisatie van intentie tot samenwerking sustainable goals UN (OIER) middels een Get Connected, waardoor afzetgebied wordt vergroot voor toekomstige producten en diensten en kennisuitwisseling internationaal wordt versterkt. ✓ Regiobreed bewustzijn van praktijkrichtlijn Urban City Platforms.
Digital Readiness	
Digital Readiness Scans	✓ Met ondernemersorganisatie FME worden 50 bedrijven doorgelicht op digital readiness/volwassenheidsniveau. Partijen krijgen tegen een gereduceerd tarief advies over hoe digitalisering kan bijdragen aan ambities.
Kennisdelen digitalisering	✓ Kennis betreffende digitalisering wordt meer naar Utrecht gehaald middels: - Commit2Data & vestiging (Data) Value Centre - Verkenning Interactive Digital Centre EON Reality naar Utrecht - Bijdrage aan Centre of excellence digital innovation HU - Vervolg op Smart en Leefbaar (Future City Foundation)
Smart Mobility	
Evaluatie Smart Mobility Programma	✓ Het Smart Mobility Programma van de provincie Utrecht wordt geëvalueerd en er worden adviezen verstrekt t.a.v. meerjarig Smart Mobility Programma.
Smart Mobility Challenges	✓ Met Rijkswaterstaat en de HU worden 2 challenges georganiseerd over het vraagstuk 'Hoe kan digitalisering bijdragen aan een betere ontsluiting van de stad?'. ✓ Met Sweco wordt een challenge georganiseerd met als thema 'Bereikbaarheid Science Park' en wordt gekeken naar Smart Traffic voor belangrijke verkeersknooppunten.
Cross-overs + samenwerkingsverbanden	
Duurzame inzetbaarheid	✓ Met HCA wordt een initiatief opgestart rondom technology add-ons om mensen naar een niveau te tillen waarmee ze makkelijker inzetbaar zijn in de arbeidsmarkt.
Digital Agencies	✓ We ondersteunen de gezamenlijke agenda voor Digital Agencies.
Startup klimaat Utrecht	✓ Er worden in 2019 verschillende initiatieven ontplooid t.b.v. het ondernemersklimaat in de Utrechtse regio. In samenwerking met StartupUtrecht: - brengen we in de vorm van 'Koken met Corporates' minimaal 2x corporates met startups bij elkaar. - bevorderen we innovatieve inkoop door specialisten op dit gebied op een congres te laten presenteren over de impact van digitalisering op het inkoopproces binnen de overheid.

Internationalisering

In 2018 werd een grote stap gezet met het bouwen van de juiste infrastructuur om de Utrechtse regio internationaal op de kaart te zetten en meer rendement te krijgen uit de inspanningen rondom Trade & Invest. Met die stevige basis kan Internationalisering volle kracht vooruit. Meer dan tevoren als strategisch adviseur en verbinder en minder als uitvoerder.

Een stevige Utrechtse basis zet de regio internationaal op de kaart

Gedragen door de provincie en gemeenten Utrecht en Amersfoort ging begin 2018 Team Trade & Invest Utrecht Region van start. Het team werkt vanuit één jaarplan dat zowel trade als invest beslaat en werkt nauw samen met het USP, de EBU en Utrecht Marketing. Namens de Utrechtse regio tekende de EBU bovendien het landelijke convenant Trade & Innovate NL. Het convenant is goed nieuws voor Utrechtse ondernemers: zij mogen nu gebruikmaken van de communicatiekanalen, activiteiten en kennis van andere regio's in Nederland en van RVO. Zo kunnen uitgaande en inkomende missies met elkaar gecombineerd worden en presenteert Nederland zich krachtiger in het buitenland.

Utrecht Region herkenbaar en consistent op de kaart zetten in het buitenland blijft van groot belang om verleidelijk te blijven voor buitenlandse bedrijven, kennisinstellingen en talent. Het helpt ook om exporterende bedrijven beter in beeld te brengen. Een belangrijke stap daarin is het partnership dat regionale partners verenigd in Trade & Invest zijn aangegaan met Utrecht Marketing.

Uit de Job Portal van Utrecht Region bleek in 2018 dat er duizenden niet-Nederlandstalige vacatures zijn. De vraag naar internationaal personeel is enorm en het aantrekken en behouden van internationaal talent is daarom urgenter dan ooit. Om internationals die zich in de Utrechtse regio vestigen een prettig welkom te geven, gaven bestuurders van de provincie,

de gemeenten Utrecht en Amersfoort en de Universiteit Utrecht hun 'go' voor transformatie van het huidige Expat Center naar het International Welcome Center Utrecht Region (IWCUR). Met ruimere openingstijden en een breder palet aan dienstverlening. Via het IWCUR zal ITC Dienstverlening (International Talent Community) rechtstreeks aan de klant aangeboden worden.

Het domein Internationalisering blijft door het leveren van know how, netwerk en intelligence nauw verbonden bij het aantrekkelijker maken van de regio voor internationaal talent en het rendabeler maken van Trade & Invest.

Jaap Breugem

Domeinmanager Internationalisering

jaap.breugem@economicboardutrecht.nl

December 2017

Eerste introductiedag voor nieuwkomers in de Utrecht Region

Februari 2018

Team Trade & Invest Utrecht Region van start

Medewerkers van de gemeenten Utrecht en Amersfoort en de provincie spannen zich samen en op basis van een integraal jaarplan in om groene, gezonde, slimme buitenlandse bedrijven te verleiden zich in de Utrechtse regio te vestigen en om bedrijven uit de regio te ondersteunen in hun gang naar internationale markten. Op de foto: de Utrechtse Tovertafel in München.

Januari 2018

Nederland samen sterker in de wereld

Acht publieke organisaties waaronder EBU slaan de handen ineen om ondernemers beter te ondersteunen op de internationale markt. Onder toezicht van minister Sigrid Kaag voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking ondertekenden ze op 22 januari 2018 het convenant 'Trade & Innovate NL'.

September 2018

Eerste Utrecht Region Talent Event

November 2018

Decisio/ EBU: "7% groei van het aantal internationals tot 2030"

December 2018

Convenant International Welcome Center Utrecht Region

In het convenant is besloten dat er een International Welcome Center Utrecht Region komt op een toegankelijke en uitnodigende locatie op de begane grond van het Stadskantoor. Het IWCUR gaat het huidige Expat Center vervangen. Vijf dagen per week geopend, en online 24/7.

Dit bereikten we in 2018

Foreign Direct Invest en handelsbevordering	
Verbetering internationaal vestigingsklimaat Utrecht Region	✓ Enquête naar de internationaliseringsbehoeften van 100 grote werkgevers uit de Utrechtse regio leidde tot nuttige inzichten. Tot 2030 is sprake van een gemiddelde jaarlijkse groei van 7% van het aantal internationals dat zich vestigt in de Utrechtse regio. ✓ Inkomende missie van de burgemeester van Taipei. Mede dankzij de EBU Cultuurtafel kon een mooi programma opgetuigd worden met bezoek aan het Centraal Museum en een ontmoeting met een Taiwanese choreograaf die in Utrecht woont. ✓ Regionale werkgroep huisvesting voor internationals ging van start.
Samen meer Rendement	✓ Team Trade & Invest Utrecht Region opgericht. Nauwe samenwerking tussen medewerkers van de gemeenten Utrecht en Amersfoort en de provincie op de uitvoering van het gezamenlijke regionale Trade & Invest jaarplan. Grote betrokkenheid EBU, USP, UM e.a.. ✓ Landelijk convenant Trade & Innovate NL ondertekend. EBU neemt deel namens de Utrechtse regio. Andere partners zijn 6 regionale organisaties en RvO.
Branding	
Utrecht Region	✓ Nieuwe huisstijl Utrecht Region gelanceerd, voor herkenbaarheid en bekendheid.
Talent	
International Talent Community Utrecht Region	✓ Op het eerste Talent Event kwamen ruim 300 geïnteresseerden af. Speed dates vonden plaats tussen bedrijven en talenten en leidden in een paar gevallen tot arbeidscontracten. ✓ Plannen voor de transformatie van het huidige Expat Center tot International Welkom Center Utrecht Region werden goedgekeurd. Het wordt de 'one stop shop' voor alle internationals die naar de regio Utrecht komen. Partners: gemeenten Utrecht en Amersfoort, de provincie en Universiteit Utrecht, in nauwe samenwerking met International Talent Community, Utrecht Marketing, ACCESS en de IND.

Dit gaan we doen in 2019

Foreign Direct Invest en handelsbevordering	
Verbetering internationaal vestigingsklimaat Utrecht Region	✓ Minimaal 30 gesprekken op directieniveau met bedrijven en kennisinstellingen om de behoefte aan internationaliseringsondersteuning beter in beeld te krijgen, om deze partijen te verbinden met bestaande regionale, landelijke en internationale infrastructuur en om tekortkomingen in ons aanbod te signaleren. ✓ Elk kwartaal een internationaliseringsontbijt voor vertegenwoordigers van internationaal georiënteerde bedrijven en kennisinstellingen. ✓ Aanpak ontwikkelen voor soft landing van buitenlandse bedrijven en kennisinstellingen in Utrecht Region. De eerste buitenlandse partij maakt gebruik van het aanbod. ✓ Proactieve houding continueren t.b.v. meer/betere voorzieningen voor huisvesting, primair en secundair internationaal onderwijs en cultuur voor internationals.
Verbinding EBU met Trade & Invest	✓ Zoeken en ondersteunen van kansrijke verbindingen tussen de actielijnen uit de EBU-domeinen en de internationale agenda (in het bijzonder Trade & Invest). ✓ Utrecht Region wordt steviger vertegenwoordigd aan relevante landelijke tafels op het gebied van talent, trade en invest. ✓ Situatie rondom Brexit wordt nauwlettend in de gaten gehouden, mogelijke extra inzet als gevolg van negatieve scenario's.
Branding	
Utrecht Region	✓ Naast de Talent-pijler creëren we een Trade-pijler onder www.utrechtregion.com. In de loop van het jaar gaan we na of en hoe een Invest-pijler toegevoegd kan worden. ✓ Management van het merk Utrecht Region komt bij Utrecht Marketing te liggen. ✓ Utrecht Region wordt sterker ingezet om de innovatiekracht van onze regio internationaal te etaleren en te vermarkten.
Talent	
International Talent Community Utrecht Region	✓ Integreren en uitbouwen van ITC-dienstverlening in het International Welcome Center Utrecht Region.

Onderwijs, overheid en bedrijfsleven komen samen in de HCA

Gezond stedelijk leven verandert de arbeidsmarkt en vraagt om nieuwe vaardigheden. De tekorten op de arbeidsmarkt zijn inmiddels zodanig dat sommige sectoren op slot dreigen te gaan; productie stagneert, innovatie blijft achter. Economische cycli volgen elkaar steeds sneller op waardoor vraag en aanbod op de arbeidsmarkt nog dynamischer worden. Transitie op het gebied van energie, digitalisering en robotisering zorgen voor een extra spanningsveld.

De gewijzigde omstandigheden stellen andere eisen aan de Human Capital Agenda (HCA). Om de veranderingen in de arbeidsmarkt bij te houden is grootschalige, gestructureerde uitwisseling nodig tussen de sectoren onderwijs, overheid en bedrijfsleven. Een nieuwe, robuuste structuur en werkwijze die het netwerk in staat stelt om adequaat in te spelen op zowel de economische actualiteit als ontwikkelingen op langere termijn. Doel is te komen tot een gezamenlijke beweging. Een continu samenspel van alle betrokken partijen met slimme allianties, afhankelijk van het onderwerp.

De nieuwe insteek en ambitie van de HCA vindt brede navolging in de gehele regio. In 2018 sloten verschillende relevante partijen zich aan: alle relevante onderwijspartijen - van VMBO tot aan de Universiteit Utrecht – en de wethouders EZ en/of Onderwijs en de gedeputeerde van Economische Zaken zijn op bestuurlijk niveau betrokken. Een belangrijk aandachtsveld voor 2019 is de verbinding met het bedrijfsleven. Vraag en behoefte van werkgevers zijn leidend bij de praktische uitwerking van de prioriteiten.

Ter ondersteuning van het domein HCA is een support team ingericht dat gaat zorgen voor meer impact, bestaande uit medewerkers van de organisaties die in het clusterbestuur zitten.

Ramses de Groot
Domeinmanager Human Capital Agenda
ramses.degroot@economicboardutrecht.nl

Het support team zorgt voor onderlinge verbinding en praktische executiekracht en vertaalt de in de HCA geformuleerde ambities naar partners in de regio.

De ambitie en wilskracht om samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen te gaan organiseren, werd in 2018 goed zichtbaar in de politieke coalitieakkoorden. In deze akkoorden staat de regionale samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt en het aanpakken van het groeiende tekort aan leraren, zorgmedewerkers, technici en IT-medewerkers centraal. De komende jaren worden er miljoenen vrijgemaakt voor actieplannen die deze frictie gaan verkleinen.

December 2017
Utrechtse Onderwijssector gaat groeiend lerarentekort te lijf middels Onderwijspact

In de regio Utrecht investeren schoolbesturen ruim 200.000 euro in een Onderwijspact om zelf een antwoord te bieden op het lerarentekort. Naast een meer traditionele arbeidsmarktaanpak kiest het Onderwijspact ervoor om te onderzoeken hoe technologie en digitalisering als een hefboom kunnen fungeren in de aanpak tegen het lerarentekort.

April 2018
RWO-woningcorporaties ondertekenen intentieverklaring StiFo

Juni 2018
Technologieraad Utrecht van start

Juli 2018
Augmented Reality voor zorghandelingen in pilot Zorgpact-Midden Nederland

November 2018
Utrecht Challenge Alliantie & Healthy Living Challenge

In het verbinden van het onderwijs met maatschappelijke vraagstukken is het van grote meerwaarde om studenten vanuit verschillende opleidingen en onderwijssystemen samen te laten werken, bijvoorbeeld in de vorm van challenges. Door samen op te trekken kunnen we ervoor zorgen dat het gemakkelijker wordt om challenges te organiseren. De Healthy Living Challenge is een eerste voorbeeld.

Augustus 2018
Voorbeelden Human Capital oplossingen in de spotlight

Om de tekorten op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden is nieuwe, minder conventionele instroom nodig. Visie, durf en lef worden gevraagd, plus organisaties die verder kijken dan hun eigen sector. De regio Utrecht kent steeds meer voorbeelden van intersectorale uitwisseling. In een reeks artikelen delen we aansprekende voorbeelden van bedrijven en organisaties die voorop lopen. Zo kon u lezen over de voorbeelden van Defensie en 's Heeren Loo, Onderwijspact, Amerpoort en ITvitae.

Dit bereikten we in 2018

HCA Groen	
Stimuleringsfonds Leren/Werken Gebouwde Omgeving (STIFO)	✓ RWU-woningcorporaties tekenden een intentieverklaring over de inzet van leerlingen en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt via de werkwijze van het Stimuleringsfonds Leren/Werken Gebouwde Omgeving door opleidingsplaatsen beschikbaar te stellen. ✓ Om het werken in de bouw, renovatie en techniek te promoten, startte in Overvecht het project BOUW=WOUW, een samenwerking tussen Mitros, ROC Midden-Nederland, praktijkopleiders, een aannemer en de gemeente Utrecht. ✓ Amersfoortse woningcorporaties (SWEV) tekenden een intentieverklaring om de STIFO-aanpak te gaan hanteren.
Doorlopende leerlijn MBO/HBO	✓ De EBU ontving een aanvraag van het TECH College (ROC Midden-Nederland) voor de start van de opleiding Smart Technician (technenuten voorbereiden op beroepseisen van de toekomst en instroom van mbo-techniekstudenten vergroten) en adviseerde over hoe het programma zo in te richten is dat het z.s.m. zelfvoorzienend wordt.
HCA Gezond	
Zorgpact Midden-Nederland	✓ Zorgpact Midden-Nederland en de arbeidsmarktcoalitie Health Hub Utrecht gingen samenwerken om actuele arbeidsmarkt vraagstukken op te pakken.
HCA Slim	
Digital Competence Hub	✓ Uit gesprekken met bedrijven, kennisinstellingen, gemeenten en brancheorganisaties bleek dat de inrichting van de Digital Competence Hub als stichting niet effectief is. Er wordt in 2019 gewerkt aan een alternatieve aanpak.
HCA Technologieraad	
Technologieraad Regio Utrecht	✓ Technologieraad Regio Utrecht ging van start met 15 leden (ondernemers, onderwijs, overheden, werknemers- en werkgeversorganisaties) en gaat kansen voor en door techniek benutten.
HCA Research	
ArbeidsmarktInZicht*	✓ Platform werd gebruiksvriendelijker gemaakt zodat nog makkelijker inzicht kan worden verkregen in regionale arbeidsmarktontwikkelingen. Het project is overgedragen aan de provincie.
HCA Onderwijs	
Onderwijspact	✓ Onderwijspact werd opgericht. Regionale schoolbesturen, de lerarenopleidingen van Hogeschool Utrecht, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en Universiteit Utrecht zetten zich in om leraren aan te trekken en te binden en boeien.
Utrecht Challenge Alliantie	✓ Het HCA-initiatief Utrecht Challenge Alliantie werd goedgekeurd door het Ministerie van OC&W. Hierin werken studenten aan duurzame oplossingen voor regionale vraagstukken op het gebied van Gezond Stedelijk Leven.

*Voorheen Arbeidsmarktdashboard Regio Utrecht

Dit gaan we doen in 2019

Voor de HCA-beweging zijn vier thema's bepaald. Per thema wordt een bestaande coalitie ingezet om initiatieven te toetsen volgens het HCA Coalitiemodel:

Zorg	Zorgpact Midden-Nederland / Arbeidsmarktcoalitie Health Hub Utrecht
Techniek	Technologieraad
ICT	Utrecht Smart Education
Onderwijs	Onderwijspact

De rol van de EBU en het HCA-supportteam in de HCA-beweging is:

- ondersteuning van deze vier coalities waar mogelijk en nodig;
- verbinding met (het bedrijfsleven in) het EBU netwerk;
- aansluiting met en leren van andere regio's.

HCA coalitiemodel

Het HCA coalitiemodel beoordeelt of en hoe nieuwe initiatieven worden ondersteund. Ze worden getoetst op aansluiting bij de focus en missie van de HCA. Ook criteria als schaalbaarheid en digitale componenten worden meegewogen. Een dergelijk coalitiemodel maakt inzichtelijk of een initiatief via

een van de partners of een reeds bestaande regeling kan worden ondersteund.

Ook toeleiding naar een passende financieringsvorm maakt deel uit van het coalitiemodel. Met dit model kan de HCA de gezamenlijke inspanningen gericht inzetten en wordt overlap vermeden. In 2019 worden de eerste proposities getoetst met behulp van het HCA coalitiemodel.

Utrecht Challenge Alliantie

In 2019 zal vanuit de HCA gewerkt worden aan uitbreiding van de Utrecht Challenge Alliantie richting het bedrijfsleven en overheden. Naast uitbreiding zal de Challenge Alliantie worden ingezet als een mogelijke vorm van ondersteuning van initiatieven.

Overig

Tot slot worden lopende initiatieven ondersteund, versneld en waar mogelijk opgeschaald:

- ICT Campus Veenendaal Foodvalley
- Duurzame inzetbaarheid (zie pagina 25)
- ITvitae
- 100 banenplan Overvecht/STIFO
- Smart Technician opleiding
- Arbeidsmarkt voorspellende data

Bestuurders en Supportteam Human Capital Agenda

Financiering

In 2018 is de basis gelegd voor twee fondsen die het innovatief MKB in de regio Utrecht kunnen ondersteunen. Ook is in 2018 een belangrijke stap gezet om vergaande verduurzaming van VvE's mogelijk te maken.

Nieuwe fondsen voor Gezond Stedelijk Leven

In de regio Utrecht wordt hard gewerkt aan het realiseren van een Proof Of Concept-fonds en een Participatiefonds ten behoeve van Gezond Stedelijk Leven. Voor het innovatief MKB betekenen deze twee fondsen goed nieuws: zij kunnen innovaties hiermee beter doorontwikkelen en in de markt zetten.

De fondsen zijn gericht op bedrijven met oplossingen voor gezond leven in een stedelijke omgeving, die zowel in de regio, in Nederland als in grootstedelijke gebieden over de hele wereld te gebruiken zijn. In 2018 is de benodigde financiering voor realisatie van deze fondsen georganiseerd. Grote stap hierin was het besluit van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) om € 8,8 miljoen te reserveren voor deze fondsen. De beoogde totale omvang van de fondsen ligt door cofinanciering van publieke en private partijen (op case niveau) boven de 20 miljoen euro.

In 2018 zijn ook belangrijke stappen gezet in het organiseren van instrumentarium voor vergaande verduurzaming van VvE's. Met het instrumentarium dat tot nu toe beschikbaar was, konden VvE's slechts kleine stapjes zetten. Ander obstakel is het complexe proces dat een VvE moet doorlopen voordat er een besluit over een investering genomen kan worden.

Beide obstakels worden aangepakt. Op rijksniveau is - mede dankzij een succesvolle pilot in de regio Utrecht - landelijk

commitment verkregen voor uitbreiding van het Nationaal Energiebespaarfonds. Hierdoor komt naar verwachting begin 2019 ruim € 300 miljoen beschikbaar voor verduurzaming van VvE's. Ook heeft de EBU een subsidieaanvraag bij de Europese Investeringsbank voorbereid waarmee straks aan meer dan honderd Utrechtse VvE's procesondersteuning geboden kan worden.

We zijn erin geslaagd met het VvE-instrumentarium binnen anderhalf jaar van pilot naar opschaling te gaan. Dit succes is te danken aan het feit dat alle belangrijke stakeholders in een vroeg stadium zijn betrokken. In 2019 gaat Financiering zorgen dat de MKB innovatiefondsen gerealiseerd worden. Daarnaast gaan we voor verdere operationalisering van het VvE-instrumentarium en worden mogelijkheden voor gebouw-gebonden financiering verder onderzocht.

Stef Röell
Financiering
stef.roell@economicboardutrecht.nl

Dit bereikten we in 2018

Financiële instrumenten	
Regionaal instrumentarium en business development capaciteit	✓ Opdrachtverlening en aansturing van opdracht PWC om regionaal instrumentarium in beeld te brengen. De resultaten vormden aanleiding voor EFRO aanvraag Utrechtse Gezond Stedelijk Leven fondsen en droeg bij aan start trajectverkenning ROM. ✓ Voorlopige toekenning van EFRO en provincie Utrecht voor realisatie Gezond Stedelijk Leven fondsen. ✓ Op basis van opdracht PWC werd gestart met organisatie van middelen voor business development. In 2018 is een goede basis gelegd voor grotere beschikbaarheid van middelen voor business development (orde van grootte: € 4,5 miljoen).
VvE instrumentarium	✓ Mede vormgever van Nationaal Energiebespaarfonds voor vergaande verduurzaming van VvE's. Dit fonds wordt naar verwachting begin 2019 operationeel. ✓ ELENA-subsidie was in voorbereiding en zal begin 2019 bij de EIB worden ingediend. Met de ELENA-middelen zal procesondersteuning richting VvE's georganiseerd worden.
Regionaal revolverend Energiefonds	✓ Energiefonds werd officieel gelanceerd op 18 januari. De EBU koppelt actief initiatieven en ondernemers aan het fonds. Het Energiefonds heeft verschillende van deze initiatieven daadwerkelijk gefinancierd.
Aanjaagfaciliteit energie	✓ EBU adviseerde over inzet van middelen waarmee procesondersteuning gegeven kan worden voor business case ontwikkeling voor schaalbare initiatieven.
MIT (MKB Innovatie regeling Topsectoren)	✓ Regeling wordt jaarlijks opengesteld en draagt bij aan ontwikkeling van initiatieven bij het innovatief MKB. Via de MIT kan zowel haalbaarheidsonderzoek als R&D ondersteund worden. Beide onderdelen van de regeling werden in 2018 maximaal benut.
Model ter onderbouwing publieke bijdrage	✓ Dit model waarmee de hoogte van de publieke bijdrage kan worden onderbouwd is beschikbaar, maar tot dusverre nog niet ingezet. Het is de bedoeling dit model in 2019 voor minimaal drie cases in te zetten.
Projecten met Invest-NL	✓ Op dossiers als VvE-instrumentarium, verduurzamen scholen en RegMedXB bleek de samenwerking (middels detachering Invest-NL) waardevol.

Publiek gefinancierde initiatieven 2018

De rol van de EBU verschilt per initiatief van initiërend/ regisserend tot veel meer volgend of verbindend. Het toeleiden naar een financiële bijdrage is daarmee in lang niet alle gevallen aan de orde, omdat EBU in eerste instantie inzet op financiering vanuit de (private) markt.

In het verleden zijn eerst de initiatieven opgepakt die snel richting een aanvraag voor publieke financiering konden worden geholpen. Vervolgens zijn er verhoudingsgewijs minder bijdragen verleend uit de uitvoeringsverordening. Het afgelopen

jaar is, zoals ook in de diverse terugblikken van de domeinen te lezen is, veel geïnvesteerd in het organiseren van de groene, gezonde en slimme netwerken. Ook worden verschillende initiatieven verder opgewerkt, bijvoorbeeld met inzet van business developers, zodat ze voldoende zijn ontwikkeld om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit de uitvoeringsverordening.

Op de volgende pagina treft u de tabel met publiek gefinancierde initiatieven in 2018.

Initiatief	Bijdrage	Totale omvang	Rol EBU
Stationaire batterij stationsgebied Utrecht	€ 30.000,-	€ 650.000,-	Mede-initiatiefnemer
Prospectes The Accelor	€ 39.930,-	€ 130.726,-	Beoordelaar
Circular Office: Kantoren Als Grondstoffendepot	€ 200.000,-	€ 600.000,-	Mede-initiatiefnemer
MIT-regeling	€ 2.788.802,-	€ 7.993.419,-	Beoordelaar (i.s.m. RVO)
i-Top (EFRO)	€ 322.073,-	€ 777.859,-	Beoordelaar (Regionale toets)
GGG-fonds ¹	€ 600.000,-	€ 3.976.177,-	Fondsmanager
Kennisevenementen ¹	€ 78.375,-	€ 1.987.277,-	Fondsmanager
NOMMIF ¹	/	/	Fondsmanager
Totaal	€ 4.059.180,-	€ 16.155.458,-	Variabel

1. Dit betreft uitgaven vanuit fondsen die eerder door EBU zijn ingericht met middelen vanuit de EBU-verordening van de provincie Utrecht.

Onderstaand een overzicht van de bedrijven en initiatieven die een bijdrage hebben ontvangen vanuit de drie genoemde fondsen¹.

NOMMIF

Geen bijdragen verleend.

Groen Gezond Slim Fonds

- ✓ **Solease** – biedt volledig ontzorgd huurmodel voor duurzame zonne-energie van eigen dak
- ✓ **Trunks** – maakt webshops logistiek slimmer, sneller en persoonlijker door de meest efficiënte bezorgoplossing en zo min mogelijk onnodige kilometers
- ✓ **Goboony** – bemiddelingsplatform voor het huren en verhuuren van campers tussen particulieren
- ✓ **Olivery** - door toepassing van Internet of Things houdt de Smart Bottle middels een chip bij hoeveel olijfolie er nog in de fles zit en levert nieuwe olijfolie door de brievenbus
- ✓ **Sustainer Homes** – biedt woningen die minimaal energie-neutraal zijn en energie opwekken met standaard inbegrepen zonnepanelen. Daarnaast bestaan de woningen uit een uniek bouwsysteem, bestaande uit modules
- ✓ **Wocozon** - helpt woningcorporaties hun bezit te verduurzamen met zonnepanelen en hun huurders daarvan financieel te laten profiteren

Kennisevenementen

- ✓ **ISAD 2018** - International Symposium on Atopic Dermatitis
- ✓ **REFSQ 2018** – Requirements Engineering: Foundation for Software Quality
- ✓ **CAPIGI** – Conference on Performance Agriculture
- ✓ **6th MR in RT** - Symposium MRI-geleide radiotherapie
- ✓ **EPR** – Conference European Platform for Rehabilitation
- ✓ **EVIW 2018** - 6th European Veterinary Immunology Workshop
- ✓ **14th ISHCI** - International Symposia on Human Chlamydial Infections
- ✓ **Earth System Governance** - Utrecht Conference on Earth System Governance
- ✓ **ESPHM 2019** – European Symposium of Porcine Health Management
- ✓ **EDA** - European Delirium Association 2018
- ✓ **EFFORT** - EFFORT International Conference- AMR in the Food Chain- from Science to Policy

Hoe is het nu met...?

Hof van Cartesius

Het Groen Gezond Slim-fonds is ingezet op de afbouw van binnenruimtes met - voor iedereen zichtbaar - biobased materiaal zoals ecoboard en isolatie van hennep, houtvezel, jute, schapenwol en textiel. Dankzij de bijdrage van het fonds kan het Hof laten zien hoe twee paviljoens in de vorm van een smart grid kunnen worden voorzien van warmte via een lucht/warmtepomp, gekoppeld aan vloerverwarming en met inzet van infraroodpanelen.

Dit gaan we doen in 2019

Financiële instrumenten	
Implementatie EFRO Gezond Stedelijk Leven fondsen	✓ Uitwerken en implementeren Gezond Stedelijk Leven Proof Of Concept (POC) fonds. ✓ Uitwerken en implementeren Gezond Stedelijk Leven participatiefonds. ✓ Afstemmen en verbinden met ROM traject.
Opschaling instrumentarium verduurzaming VvE's	✓ Inzet uitbreiding Nationaal Energiebespaar Fonds (NEF) 2.0 (minimale omvang € 300 miljoen). ✓ Procesondersteuning voor VvE's (via ELENA-aanvraag beoogde omvang € 4 miljoen).
Gebouwgebonden financiering	✓ Adviseren van gemeenten en provincie over dit onderwerp. ✓ Opzetten programma in samenwerking met gemeenten en provincie Utrecht waarmee pilots ondersteund kunnen worden. ✓ Afstemmen en koppelen aan mogelijkheden bij Invest-NL voor gebouwgebonden financiering.
Business development capaciteit	✓ Opdrachtverlening en aansturing vijf business-development-trajecten voor PPS (publiek Private Samenwerking)-cases. ✓ Uitwerken business development kaders.
Model ter onderbouwing publieke bijdrage	✓ Implementeren financieel model waarmee de hoogte van de publieke bijdrage kan worden onderbouwd. ✓ Doel is model bij minimaal drie PPS-cases inzetten.
Advisering 'intern'	✓ Update EBU uitvoeringsverordening. ✓ Advies opzet regeling MKB Innovatieregeling Topsectoren (MIT). ✓ Beoordelen aanvragen MIT-regeling. ✓ Organiseren gesprek over inzet publieke reserves voor realisatie maatschappelijke doelen.
Overig 'extern'	✓ Tussenevaluatie Regionaal Energiefonds. ✓ Adviseren en opzetten fondsvorming RegMedXB. ✓ Adviseren MAAS concepten Merwedekanaal en andere grote gebiedsontwikkelingen. ✓ Verkennen samenwerkingsmogelijkheden Climate KIC. ✓ Input en projectmanagement Europees project SUPER.
Projecten Invest-NL	
Invest-NL	✓ Samenwerking met Invest-NL wordt in 2019 voortgezet en zal zich o.a. richten op: - verduurzamen VvE's en organisatiemiddelen - ontwikkelen en implementeren gebouwgebonden financieringsconcepten - financieren van ultradiepe geothermie en warmtenetten - verkennen Agro Food fonds regio Foodvalley

Dit is een uitgave van
Economic Board Utrecht
Deze tekst is afgesloten op
23 januari 2019